Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Partyzánské náměstí 2633/7
Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava
Centrum hygienických laboratoří

25.08.2026

Stanovisko NRL k obdrženému dotazu č. 6 (2026)

Dotaz:

K 30.6.2026 bude zrušena dlouhá léta platná norma ČSN 73 4301, která stanovuje mj. požadavky na proslunění bytových jednotek, oslunění pozemků apod. Nová norma platná od 1.7.2026 takové požadavky vůbec neobsahuje. Vzhledem k tomu, že stávající stavební zákon a jeho prováděcí předpisy (celostátní i městské) požadavky na proslunění také neobsahují, tj. při stavebním řízení nebude možné zajistit kontrolu splnění veřejného zájmu sousedních vlastníků pozemků a domů, přechází odpovědnost za prokázání splnění obecného práva vyplývajícího především z §1013 Občanského zákona č. 89/2012 Sb. v platném znění na vlastníky pozemků a budov, ale také na autorizované osoby ČKAIT, kteří nové budovy navrhují. Vzhledem k výše uvedenému se na vás obracíme s dotazy, jaký jednotný postup doporučit osobám, které budoucí záměry posuzují, aby byl ideálně jednotný a minimalizoval případné spory. Jediný předpis, který sice není závazný, ale může k němu soud přihlédnout je Evropská norma ČSN EN 17037+A1, která uvádí v Příloze D, D.2: Vybraný den pro posuzování doby proslunění má být mezi 1. únorem a 21. březnem (preferujeme 21. březen). Protože stát v žádném právní ani technickém předpise datum nezvolil, dovolujeme si požádat o váš názor, abychom jej jako metodické doporučení pro jednotný postup prosazovali.

Jak se má přistupovat k posouzením proslunění/oslunění k prokázání toho, že nejde o nepřiměřenou imisi ve smyslu §1013 Občanského zákona č. 89/2012 Sb. v platném znění?

Jak se má postupovat k požadavkům na proslunění bytů dle ČSN EN 17037+A1? Má být splněno proslunění jakýkoliv jeden den z časového obdob či ve všech dnech, nebo v jednom konkrétním a kterém?

Stanovisko NRL pro osvětlení:

V současné době je jediným platným předpisem, který se prosluněním zabývá norma ČSN EN 17037+A1 Denní osvětlení budov. NRL pro osvětlení v souvislosti s Vaším dotazem doporučuje zvolit jako referenční dny dva, a to **1. březen** a **21. březen**. Postačí, když bude pouze v jednom, z těchto dvou dnů prosluněna **alespoň jedna obytná místnost** bytu či rodinného domu **po dobu min. 1,5 h**. NRL považuje tento postup za zcela dostatečný a také v praxi reálný, jak prokázat, že nejde o nepřiměřenou imisi stínu ve smyslu §1013 Občanského zákona č. 89/2012 Sb. v platném znění.

Den 1. března byl zavedeným referenčním dnem v České republice po dlouhé roky až do 30. 6. 2026, kdy byla revidována norma ČSN 73 4301 Obytné budovy a proslunění se v této normě již nenachází. Aby byla zachována kontinuita a také z důvodu, že 21. března proslunění nemusí vycházet (např. u hlubokých lodžií) a 1. března proslunění vyjít může, tak se přikláníme k tomu, aby platila obě výše zmíněná data.

Den 21. března je vybrán z toho důvodu, že v tento den nastává jarní rovnodennost a slunce je výše než dne 1.3., a proto bude ve většině případů i lépe vycházet proslunění. Dále s tímto datem pracuje evropská norma ČSN EN 17037+A1 Denní osvětlení budov. Pro tento konkrétní den je i stanovena minimální výška slunce pro Českou republiku $\gamma_{s,min} = 13°$. Architekti často nedisponují speciálním programem ani nemusí mít ve svém týmu odborníka na hodnocení proslunění. Pro rychlé porovnání variant možného zastavění při návrhu staveb lze i v současné době doporučit použití diagramu zastínění uvedeného v normě. Práce s ním je jednoduchá a je pro daný účel dostatečně přesná. Diagram pro den 21.3. viz obr. 1 má výhodu v jednoduchosti, protože křivky zastínění nejsou hyperboly, ale přímky.

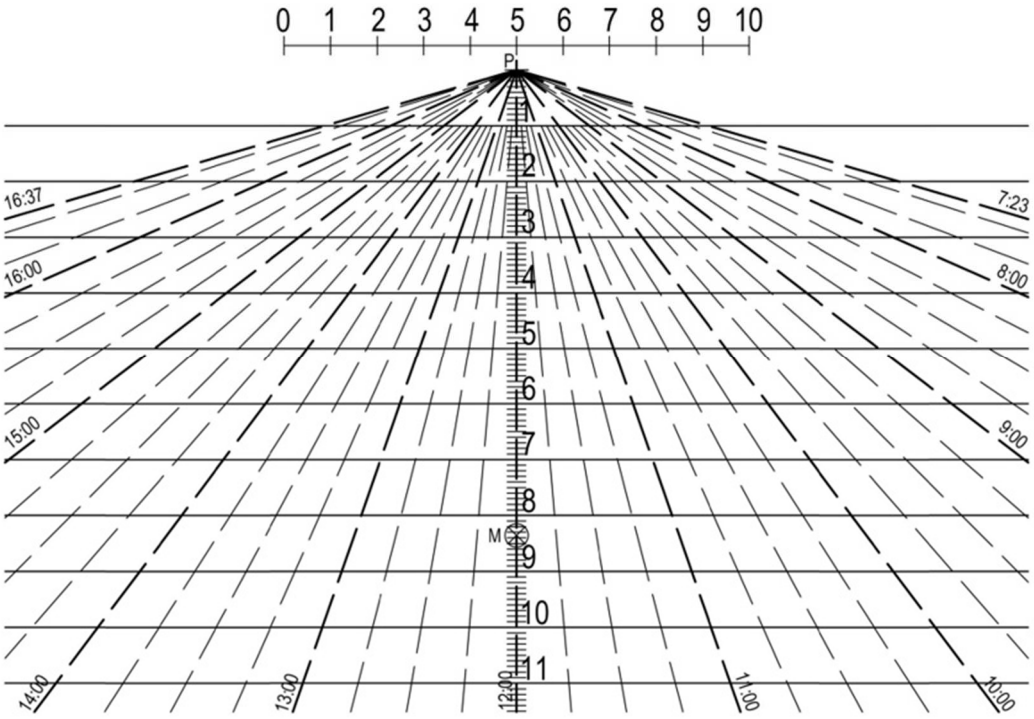

Obr. 1: Diagram zastínění

ČSN EN 17037+A1 Denní osvětlení budov

5.3 Doba proslunění

5.3.1 Obecně

Doba proslunění je důležitým kritériem kvality vnitřního prostoru a může přispět k celkové pohodě lidí. **Minimální doba proslunění má být zajištěna v nemocničních pokojích, v místnostech pro dětské hry v mateřských školách a alespoň v jedné obytné místnosti bytů.** Minimální doba proslunění znamená minimální počet hodin, během kterých pro referenční den v roce při jasné obloze dopadá do prostoru přímé sluneční světlo.

5.3.2 Kritéria pro hodnocení doby proslunění

Do prostoru má pro referenční den (viz A.4) dopadat sluneční světlo minimálně po předem stanovený počet hodin. Doporučené doby proslunění (h) jsou uvedeny v A.4, výpočetní metody jsou v příloze D.

5.3.3 Ověřování doby proslunění

Doba proslunění se ověřuje v prostoru, do kterého dopadají sluneční paprsky. Kontrola se provádí v kontrolním bodě P popsaném v příloze D, přičemž se uvažuje tolik osvětlovacích otvorů, kolik je nezbytných k dosažení doporučené hodnoty. Ověřování se provádí ruční metodou nebo odpovídajícím počítačovým programem. Ověřování na místě lze provést pomocí geometrických měření nebo fotografií z bodu P, pořízených např. fotoaparátem s objektivem typu rybí oko.

Metody pro ověřování doby proslunění jsou popsány v příloze D.

A.4 Doporučení pro dobu proslunění

Přímé sluneční světlo má do prostoru v určený den mezi 1. únorem a 21. březnem dopadat po dobu podle tabulky A.6 (při jasné obloze). V tabulce A.6. jsou uvedeny tři úrovně pro dobu proslunění. Další podrobnosti jsou uvedeny v příloze D.

Při použití doporučení na celý byt se doporučuje, aby alespoň jedna obytná místnost bytu dosahovala minimální doby proslunění podle tabulky A.6.

Tabulka A.6 – Doporučená denní doba proslunění

Doporučená úroveň doby proslunění	Doba proslunění
Minimální	**1,5 h**
Střední	3,0 h
Velká	4,0 h

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV • SE SÍDLEM V OSTRAVĚ •

Příloha D (informativní)

Tabulka D.1 – Minimální výška slunce $\gamma_{s,min}$ pro dobu proslunění 1,5 h dne 21. března pro 33 hlavních měst členských zemí CEN

Země	**Hlavní město** [a]	**Zeměpisná šířka** φ (°)	**Minimální výška slunce** $\gamma_{s,min}$ (°)
Kypr	Nikósie	34,88	23
Malta	Valletta	35,54	22
Řecko	Athény	37,90	20
Portugalsko	Lisabon	38,73	20
Turecko	Ankara	40,12	19
Španělsko	Madrid	40,45	19
Itálie	Řím	41,80	18
Republika Severní Makedonie	Skopje	42,00	17
Bulharsko	Sofie	42,73	17
Rumunsko	Bukurešť	44,50	16
Chorvatsko	Záhřeb	45,48	15
Slovinsko	Lublaň	46,22	15
Švýcarsko	Bern	46,25	15
Maďarsko	Budapešť	47,48	14
Rakousko	Vídeň	48,12	14
Slovensko	Bratislava	48,20	14
Francie	Paříž	48,73	13
Lucembursko	Lucemburk	49,36	13
Česká republika	Praha	50,10	13
Belgie	Brusel	50,90	12
Spojené království	Londýn	51,51	12
Polsko	Varšava	52,17	12
Nizozemsko	Amsterdam	52,30	11
Německo	Berlín	52,47	11
Irsko	Dublin	53,43	11
Litva	Vilnius	54,88	10
Dánsko	Kodaň	55,63	10
Lotyšsko	Riga	56,57	10

Země	Hlavní město [a]	Zeměpisná šířka φ (°)	Minimální výška slunce $\gamma_{s,min}$ (°)
Estonsko	Tallinn	59,25	8
Švédsko	Stockholm	59,65	8
Norsko	Oslo	59,90	8
Finsko	Helsinky	60,32	8
Island	Reykjavík	64,13	6

[a] Země mohou přidat další města a tím zpřesnit zeměpisnou šířku a klimatické podmínky.

POZNÁMKA 1 Minimální výšky slunce pro hodnocení doby proslunění jsou pro pravý sluneční čas a zeměpisnou šířku hlavních měst členských zemí CEN uvedeny v tabulce D.1. Polohy slunce s výškou pod hodnotami uvedenými v tabulce D.1 a oblačnost se při hodnocení neuvažují.

POZNÁMKA 2 Přímé sluneční světlo v poloze pod minimální výškou slunce se nezapočítává.

Azimuty normál osvětlovacích otvorů $\alpha_{wn,s}$ při minimální výšce slunce $\gamma_{s,min}$ = 3° pro tři doporučené úrovně doby proslunění jsou uvedeny v tabulce D.2.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Omezení vlastnického práva

§ 1013

(1) Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, **světlo, stín,** hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.